

Pravila za ravnanje

Sedanja vojna je vznikla iz interesnih sporov, ki so se zadnja leta pojavili med evropskimi velesilami. Ti spori se nanašajo ne samo na evropsko ozemlje, marveč predvsem na kolonialna področja, ki ležijo v drugih delih sveta. Male države za rešitev teh sporov niso pristojne. Njim gre za to, da ohranijo neokrnjeno svoje narodno ozemlje in na tem ozemlju državno samostojnost in neodvisnost svojega naroda. To vrhovno načelo jim v sedanjem svetovnem požaru narekuje politiko stroge nevtiralnosti.

Naša država je to politiko od izbruha vojne vodila ter jo vodi naprej. Vodila je to politiko z velikim uspehom. Dobila je v tem oziru priznanje vojskujočih se držav. Italijanski listi so o priliki vstopa Italije v vojno poudarili, da je naša država v sporu vesil zavzela strogo nepristransko stališče ter vodila politiko, ki je povsem v skladu s prijateljsko pogodbo med Italijo in Jugoslavijo. Prav tako je tudi nemško časopisje priznalo ter priznava nevtiralnostno politiko Jugoslavije s pripombo, da bo tudi Nemčija spoštovala jugoslovansko nevtiralnost.

Sovjetska Rusija, ki razvija zadnji čas vedno bolj stopnjujočo se dejavnost, je večkrat poudarila z ozirom na Balkan in Podonavje, da je njena želja, naj ostanejo balkanske in podonavske zemlje izven krvavega konflikta. V tem vprašanju so pogledi Rusije, Nemčije in Italije v medsebojnem skladu. Tako se je posrečilo podonavskim in balkanskim državam, da so doslej ostale obvarovane vojnih strahot. Upravičeno je tudi upanje, da bodo tudi v bodoče ostale izven vojne, četudi bi vojna še dalje časa trajala, kakor so nekateri mislili in pričakovali.

Politika nevtiralnosti se mora delati ne samo od zgoraj, od strani vlade in državnih oblasti, marveč tudi od spodaj, od strani ljudstva. Pravilno zadržanje ljudstva, vseh posameznikov in slojev, je eno jamstvo več, da se nam bo posrečilo ohraniti nevtiralnost ter obvarovati državo pred največjo nesrečo, ki jo v sedanjem času pomeni vojna. Ljudstvu se mora dati pričevanje, da uvideva resnost mednarodnega položaja in njegovih nevarnih zapletljivost ter da složno in krepko podpira vlado v njenem vztrajnem stremljenju in velikem prizadevanju, da vodi ladjo naše države v pravo strogo nepristranost.

Dobro voljo ljudstva morajo v tem oziru podpirati neka določena pravila za ravnanje. Tembolj so taka pravila potrebna, ker so gotove stvari, ki lahko nekoliko zmedejo to ali

drugo ne dovolj poučeno glavo. S krvavo vojno drvi vzporedno po svetu živčna vojna. Njeno glavno orožje ni tank, top in letalo, marveč radio in človeški jezik. Že v zadnji številki smo čitatelje opozorili na ta glavna činitelja živčne vojne. Iz daljave prinaša radio po zračnih valovih strankarsko pobarvanje, neresnične, razburjljive in hujskajoče vesti, iz bližine pa opravljajo ta posel zračni valovi, ki jih v to svrhu zagibljejo govornilni organi ljudi.

Proti takim vestem in govoricam je treba trdno zapreti uho. Le tako je možno, da ostane človeku glava hladna in kri mirna. To bodi

glavno in splošno pravilo. V obrambo nevtiralnosti pa je državna oblast še izdala ta-le posebna navodila: »Prepovedano je: 1. Izkazati svoje stališče v korist katere koli vojskujoče se strani. 2. Izzivati nezadovoljnost in sovraštvo zoper katero koli vojskujočo se državo. 3. Nagovarjati k sovražnemu dejanju zoper katero koli vojskujočo se državo. 4. Žaliti ali pa kazati nespoštovanje do vojske kakšne tuje države. 5. Razširjati izmišljena in neresnična poročila, s katerimi bi se mogli kaliti odnosi med kako tujo in našo državo.« To so pravila, izdana v interesu varnosti ljudstva in države. Po njih se mora ravnati vsakdo.

Po Jugoslaviji

Preosnova naše vlade. Cvetkovičeva vlada je bila 20. junija preosnovana. Dosedanjšega ministra za telesno vzgojo Jevrema Tomiča, ki je bil postavljen za beogradskega župana, je zamenjal Dušan Pantič, upokojeni generalni konzul v Düsseldorfu na Nemškem. Novi minister je Srb iz moravske banovine in je stopil koj po končanih pravnih naukih v diplomatsko službo. Po prevratu so mu zaupali z najvišjega mesta zaupne službe in je bil predsednik raznih odposlanstev, ki so sklepala sporazume z drugimi državami. Po svojem političnem prepričanju je radikal. G. minister Pantič je kot konzul v Düsseldorfu rad obiskoval kolonije slovenskih rudarjev v Nemčiji in jim je nudil radevolje svojo pomoč.

Opozicija, ki jo tvorijo srbski demokratje, radikali (člani glavnega radikalnega odbora) in JNS, si še vedno ni na jasnem, kaj hoče in kaj naj zahteva. Zadnji čas so navedene stranke pritegnile k svojim posvetovanjem tudi zastopnike socialistične stranke, s čimer pa niso ničesar pridobile na jasnosti. Želja, ki vodi opozicijo v njeni akciji, je jasna, namreč priti v vlado. To je pa tudi edina jasnost, ki se odraža iz vrst opozicije. V programu pa vlada zameglenost. O notranji ureditvi naše države gospodje od opozicije še niso razodeli svojega načrta. Tudi še niso nedvoumno in iskreno pristali na narodni sporazum s Hrvati z dne 26. avgusta 1939. Brez tega pa je vsako dejansko sodelovanje s Hrvati izključeno. Tako se tudi na politiki opozicije, osobito JNS, spričuje resničnost izreka, da je nemogoče služiti dvema gospodoma. Ni mogoče biti po programu opozicionalen, hkrati

pa biti na vladi ter uživati blagodati, ki iz tega izvirajo.

Odlični madžarski gostje na obisku v Beogradu. Dne 22. junija so se pripeljali v Beograd odlični madžarski gostje pod vodstvom ministra za trgovino in promet dr. Jožefa Varge in budimpeštanskega župana Jenő Karafiata. Madžarski minister in župan sta bila sprejeta od kneza namestnika in sta se razgovarjala z našim ministrskim predsednikom Cvetkovičem in zunanjim ministrom Markovičem. Madžarski obisk je trajal štiri dni in je veljal poglobitvi odnošajev med obema državama.

Nov trgovinski sporazum s povečanimi kontingenti med našo državo in Italijo. V Rimu je bilo zaključeno 20. junija šesto zasedanje jugoslovansko-italijanskega stalnega gospodarskega odbora. Ob tej priliki so bila med obema državama urejena vprašanja, ki so se nanašala na medsebojne trgovinske odnose. Zlasti so bili povečani kontingenti za les, katerega izvažata Jugoslavija največ v Italijo. Povečani so tudi kontingenti za žito, jajca, živo in zaklano perutnino, za govedo, prašiče, meso, mast, slanino, za surove kože in drugo blago. Italijanski uvoz se bo povečal v Jugoslavijo zlasti pri rižu, glede strojev, žvepla in potrebščin za našo tekstilno industrijo.

Za narod delati,

moči vse moške dati koristi obči,
skrbti nakladati si domovinske,
dolžnost je sveta vsakemu možu.

Fran Levstik: Besede Slovincem.

Koralna kača. Večina Evropevcov pozna Panamo (prekop med Srednjo in Južno Ameriko) le po Panamskem prekopu in po panamskih slamljkih, ki v ostalem niti ne izvirajo iz te dežele, čeprav nosijo njeno ime. Kdor pa se malo bliže zanima za to deželo, ve, da ima poleg raznih vsakdanjosti tudi poseben »panamski strah«. To ni niti kakšen razbojniški poglavar, niti kakšen krvičeljen general, temveč je neka kača. To je izredno hitra in ujedljiva žival s strupom, ki ubije v nekoliko minutah, najpozneje pa v 20 minutah tudi najmočnejšega moža. V zadnjem času govore v Panami spet pogosteje o tej kači, ki so ji dali ime »koralna kača«, pri čemer pa je pripomniti, da si praznoverni doma-

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

*

25

Klavs se je obrnil proti njej in jo dolgo gledal. Okleval je. Čez čas pa je naglo stopil k pisalni mizi in je v smrtni obsodbi prečrtal ime Alekseja Andrejeva ter napisal ime Nataše Krilov. Na koncu spisa je pripisal ukaz o Aleksejevi izpustitvi ter Natašini zatvoritvi.

Nato je stopil z listom v roki k Nataši. Spet jo je pogledal. Ob pogledu na nedolžno deklico, ki mu je bila darovala srce, se je vsa notranjost uprla njegovemu činu.

»Ne! Tisočkrat ne!« je vzkliknil. »Ne sprejemem te zamenežave!«

»Moraš jo sprejeti!«

»Moram? Zakaj?«

»Ker sem jaz, in sicer samo jaz začetnica vstaje!«

»Ti?« se je začudil komisar. »Kako to?«

»V veliki sobi, ki jo ti dobro poznaš, se je Fedor boril z rdečimi delavci, ki so ga hoteli umoriti. Ko sem to videla, sem tekla na dvorišče in zavpila ljudem, ki so med odmorom počivali: „Na pomoč! Fedorja hočejo ubiti!“ in oni so začeli vstajati.«

Klavs je hladno prožil list Nataši. Brezčutno je rekel:

»Izroči to zapoved Karanzinu! Našla ga boš v hiši vaškega sovjeta.«

Nataša je brez drhtenja prevzela svojo smrtno obsodbo.

»Z Bogom, Klavs!« je mirno rekla.

Nato je odšla.

15.

V zaporu, ki je bil v hiši vaškega sovjeta, so bili zaprti Aleksej Andrejev, Fedor in Peter.

Jetniki so ravno použili večerjo, katero jim je bil prinesel Aksakov. Sveča, ki je stala na mizi, je osvetljevala tri prazne krožnike in kosček suhega kruha.

Možje so molčali. Vsak je bil zatopljen v svoje misli in se jim ni ljubilo govoriti. Čutili so dihanje smrti in ob misli nanjo jih je mrazilo. Vročični pogledi so begali po prostoru in se ustavljali na maloštevilnih predmetih, ki so bili v njem. Misli so blodile po vasi in se ustavljale pri posameznih hišah. Potem so se vrnile in se nagrmadile v dušah. Vsi trije so razmišljali o svoji preteklosti, za katero bodo kmalu dajali Bogu račun. V srcih se je vzbudila skrb, ker ni duhovnika, ki bi jim dal odvezo. A ta skrb je kmalu izginila. Vsi so zaupali v božjo dobrotu. Življenje bodo žrtvovali za sveto stvar in to bo gotovo vzbudilo njegovo usmiljenost...

Dekliški dnevi na Betnavi

Slabe pol ure hoda iz Maribora na južno stran leži prostorno graščinsko poslopje Betnava, last lavantinske škofije. Grad obdajajo krog in krog njive in travniki, le pred pročeljem se razprostira obširen park, ki ima to zanimivost, da ga od vseh strani obkroža z vodo napolnjen prekop.

Ta betnavska graščina in njen park sta postala v zadnjih letih zelo znana. Morda ne toliko najširši javnosti, pač pa tisočim slovenskih deklet, ki se tu zbirajo.

Kako je prišlo do tega in kaj privablja dekleta na Betnavo? Naj to na kratko razložimo.

Sedanji lavantinski Nadpastir, škof dr. Ivan Tomažič, ki dobro pozna duhovne potrebe svoje škofije, je pred leti poslal nekaj izobraženih deklet na Holandsko, da se tam usposobijo za »katehistinje«, to se pravi, za apostolsko delovanje med dekleti. Ko so se te katehistinje vrnile v Maribor, jim je Nadpastir odprl vrata betnavske graščine ter jim z velikimi žrtvami omogočil, da so tukaj, pod njegovim vodstvom, ustvarile nekakšno ognjišče apostolata za naša slovenska dekleta.

Katehistinje prirejajo na Betnavi številne tečaje, na katerih navajajo dekleta iz vseh slojev za apostolsko življenje in delo med svetom. To se pravi, navajajo jih k življenju samozatajevanja, zvestega izpolnjevanja stanskih dolžnosti in dejavne ljubezni do bližnjega, pa tudi, da vsaka po svojih močeh pridobiva še druge za takšno življenje. Večkrat na leto se vršijo na Betnavi zaprte duhovne vaje za dekleta iz mest in dežele. Katehistinje vneto sodelujejo pri duhovni obnovi deklet v okviru Dekliških krožkov in v ta namen hodijo tudi ven na deželo. Enkrat na leto pa prirede velika skupna dekliška zborovanja na Betnavi. Ta versko-obnovitvena zborovanja imajo svoje posebno ime »Dekliški dnevi«. Obsegajo pester spored, ki jim je vsem le en cilj: navdušiti dekliška srca za lepoto in srečo življenja po božji volji in jih po možnosti usposobiti, da ponesejo tako ožarjeno sonce svoje čiste mladosti tudi v svoje domove, k svojim staršem, bratom in sestram.

Ti Dekliški dnevi so po dosedanjih izkušnjah dnevi resničnega veselja in duhovnega

Vsi, ki mnogo jedo in stalno sede ter trpe zaradi tega prav pogosto na trdi stolici, naj pijejo vsak dan čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, ki se mora poprej segreti. Davno preizkušena in priznana »Franz-Josefova« voda se odlikuje po svojem sigurnem učinku in prijetni porabi.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

prerojenja za dekleta. Nestrpno jih radi tega pričakujejo, da se v tisočih zberejo krog svojega Nadpastirja in v njegovi navzočnosti potrdijo svojo zvestobo Bogu in domovini.

Letošnji Dekliški dnevi se vrše 29. in 30. junija. Krščanski starši, ne branite svojim hč-

ram udeležbe pri teh dnevih. V težkih časih, v katerih živimo, leži naš up na naši mladini. Slovenska dekleta bodo jutri slovenske gospodinje, slovenske matere in vzgojiteljice bodočega rodu. Z molitvijo in razumevanjem jim pomagajmo, da bodo postale zares vredne naslednice naših vernih slovenskih žena in mater. Dekleta, Bog vas sprejmi na Betnavi in blagoslovi vaše delo!

Novice iz domačih krajev

Smrtna žrtev božjasti. Na Janici pri Sv. Danijelu na Koroškem so imeli pri Pernatu pokrivača, ki je pokrival streho z lesenimi deščicami. Deščice so namakali v vodi v nabiralniku. 17 letni Lovro Drug je šel po deščice v nabiralnik, a ga ni bilo več nazaj. Ko so ga šli iskat, so ga našli mrtvega na dnu nabiralnika. Fant je bil že dalje časa božjasten in je utonil, ker ga je vrglo v vodo in ni bilo nikogar, da bi ga pravočasno rešil.

Raznašalec kruha smrtno povozil staro ženo. V Mariboru v bližini mestne oskrbnice v Strossmayerjevi ulici se je zgodila dne 19. junija prometna nesreča, koje žrtev je postala 76 letna posestnica Marija Perkičeva iz Kacijanarjeve ulice. Perkičeva se je podala na trg, da bi nakupila razna živila. Po opravi na trgu se je vračala proti domu mimo oskrbnice kar po cesti. Nenadoma ji je privozil nasproti na kolesu mlad raznašalec kruha Oskar Smigoc. Podrl je ženo na tla tako močno, da jo je obilila kri in je obležala nezavestna. Na pomoč pozvani reševalci so prepeljali povozeno v bolnišnico, kjer je pa kmalu po prevozu umrla.

Padel s češnje 6 m globoko. V Mariboru na vrtu Koroščeve ulice 39 je obiral češnje 18 letni Franc Šiblak. Nenadoma se mu je utrgala pod nogami veja in je padel 6 m globoko. Nesreča je hotela, da je priletel pri padcu naravnost na obraz, katerega si je strahovito poškodoval in povrh si je še zlomil levo roko nad komolcem. Hudo poškodovani je bil od reševalcev koj prepeljan v bolnišnico.

Nesreča pri prevozu svinj. Sredi minulega tedna so pregledali v Mariboru za Nemčijo določeni prevoz svinj in ugotovili, da je poginilo med vožnjo od vročine in žeje 30 prašičev.

Zidarski strežaj ponesrečil. V Mariboru je padel na neki stavbi 18 letni zidarski strežaj Maks Širc v globino. Pri padcu se je hudo poškodoval na glavi.

Prometna nesreča. Mehanik Jožef Steker je zapeljal ne daleč od Turnišča pri Ptujju z motornim kolesom v kup gramoza in se pre-

vrnil. Steker se je hudo poškodoval na obeh nogah. Njegova sopotnica Terezija Rošker je obležala nezavestna s hudimi notranjimi poškodbami. Poškodovanca so prepeljali v ptujsko bolnišnico.

Usodno trčenje avtomobila in motornega kolesa. Na Pečici nad Poljčanami sta trčila osebni avtomobil nekega mariborskega avtomehnika in motorno kolo, katerega je vodil šofer Martin Jagodič iz Kostrivnice pri Rogški Slatini, zadaj za njim pa je sedel njegov polbrat Alojzij Kit, kovaški pomočnik. Jagodiča je pognal sunek s kolesa in se je le laže poškodoval, Kita pa je vrglo na zaščitno steklo avtomobila. Dobil je tako hude notranje poškodbe, da so ga prepeljali v bolnišnico v Maribor v globoki nezvesti in je tam kaj tudi umrl.

Motociklist zakrivil nesrečo. Na cesti v Liscach pri Celju je podrl neki motociklist 59 letnega upokojenega davčnega oficijala Alojzija Tevža iz Lisc, ki si je zlomil pri padcu desno nogo. Tevža so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Dva hudo ponesrečena delavca. 27 letni delavec v železarni v Štorah, doma iz Laške vasi pri Teharjih, je padel pod voz. Kolo je šlo čez njega, mu zlomilo roko in nogo, dobil pa je tudi hude notranje poškodbe. Odali so ga v celjsko bolnišnico. — V kamnolomu gg. Mazeja in Mlakarja v Šoštanjju pri Velenju se je primerila v sredo huda nesreča, katere žrtev je postal 30 letni delavec Anton Auberšek iz St. Janža na Vinski gori pri Velenju. Auberšek je usodnega dne delal v kamnolomu, kjer se je usulo na njega kamenje, pri čemer mu je neki oster kamen odskal prste na desni roki. Ponesrečenca so takoj prepeljali v slovenjegraško bolnišnico.

Drag konj se ubil. V Laškem je podivjal 8000 din vreden konj gostilničarja Henke. Konj se je zalezel v vogel Drolčeve gostilne, si razbil glavo in poginil.

Železniškega kurjača zadela smrtna nesreča. Dne 19. junija se je zgodila v Trbovljah na premogovnem kolodvoru smrtna nesreča. V Trbovljah se je ustavil vlak v premogov-

Vrata so se odprla. Vstopili so Karanzin in dva konjenika s puškami v rokah.

Obsojenci so vstali. Prepričani so bili, da jih bodo takoj ustrelili.

Karanzin se je obrnil k Alekseju in mu ukazovaje rekel:

»Aleksej Andrejev, sledi mi, ker si prost!«

Obsojenci so se spogledali.

»Prost?!« so vsi trije zašepetali.

Prepričani so bili, da je vse skupaj zvijača. Karanzin jih bo drugega za drugim izvalil iz zapora in zunaj jih bodo postrelili ko stekle pse.

Aleksej se je obrnil h Karanzinu in mu rekel:

»Potrpi! Če že prvi moram iti, dovoli, da objamem svojega sina.«

»Nimaš prav, če misliš, da boš moral umreti!« je odvrnil Karanzin.

Aleksej se ni zmenil za njegove besede. Fedorja je objel in mu rekel:

»Sin, bodi pogumen! Tebe bodo gotovo zadnjega ustrelili!«

»Z Bogom, oče! Ne boj se zame!« je odvrnil sin s precej odločnim glasom.

»Hitro! Hitro!« je silil Karanzin.

Aleksej je še stopil k Petru in je poljubil mladenceva blede lica. Potem je stopil pred Karanzina in mirno dejal:

»Pripravljen sem!«

»Pojdi!«

Starec se je pobožno prekrižal in stopil proti vratom.

V temni sobi, kamor je prišel, je naredil nekaj korakov, potem pa se je ustavil in čakal, da ga ustrelijo s samokresom ali pobijejo s puškinimi kopiti, da bi napravili manj ropota. Medtem pa ga je nekdo prijel za roko in potegnil za seboj. To je bil Karanzin, ki mu je rekel:

»Ne boj se, rešen si smrti!«

Šel je za Karanzinom. Kmalu so se odprla zunanja vrata.

»Prost si!« je spet dejal Karanzin.

Pri tem ga je porinil na prosto in za njim zaprl vrata.

Aleksej je dvignil oči proti nebu. Na nebu so sijale zvezde, molčeči gledalci človeških žaloiger. Starec je pomišljal, ali bi šel dalje. Domišljal si je, da so proti njemu naperjene puške in kakor hitro naredi korak, bodo jeknili strelji in on se bo zadet zgrudil. Noč je bila svetla in tiha. Stal je in se oziral okrog sebe. Dasi je še tako napenjal oči, ni opazil ničesar, kar bi pričalo o kaki zvijači. Ali je torej v resnici prost? Premaknil se je in naredil dva koraka, potem spet dva. Še vedno vse tiho. Naglo jo je ubral proti domu.

Spotoma je videl ognje, ki so goreli okrog vasi. Rdeči

čini drugače niti njenege imena ne upajo izgovarjati. Pojavila se je namreč nenadno v krajih, kjer je doslej še nikoli niso videli, in vlada je pozvala vse gozdovnike in Indijance, naj se spravijo na temeljit lov na to nevarno žival. Razpisala je celo nagrade. Toda domačini ne verjamejo prav, da bo uspešno kačo na ta način obvladati.

Ded, oče in vnuk — žrtve vojne. Francoski listi poročajo o mlademu letalcu Jeanu Garnieru, ki ga je zadela nemška krogla neposredno po tem, ko je zbil eno izmed osmih nemških letal, ki so ga bila obkrožila. Oče tega letalca je bil ubit na fronti leta 1914., deda pa so Nemci ustrelili istega leta kot talca. Mlad letalec je tedaj predstavnik rodbi-

nem skladišču, da bi se založil s premogom. 52 letni kurjač Jožef Gubsleiter, rodом iz Stare vasi pri Velenju in stanujoč v Mariboru, je imel do pristanka vlaka opravka okrog stroja. Mimo je privozil premikalni vlak, ki je zaposlenega Gubsleiterra stisnil in ga hudo poškodoval na znotraj. Ponesrečenega so naložili koj v ljubljanski vlak, ki bi ga naj prepeljal v bolnišnico, a je revež umrl že med prevozom radi izkrvavitve.

Mlad avtomobilist smrtno ponesrečil. V noči 22. junija se je peljal iz Zagreba v avtomobilu proti svojemu domu pri Sv. Križu blizu Kostanjevice 25 letni Jože Kerin, sin posestnika in svetokriškega župana. Na ostrem ovinku proti Cerkljam, kjer pelje cesta skozi gozd Mraševo, je izgubil oblast nad vozilom, ki se je prevrnilo ter razbilo in pokopalo pod seboj Kerina. Izpod razbitega avtomobila so potegnili smrtno nevarno poškodovanega Kerina, katerega so prepeljali v bolnišnico v Brežice, kjer je kmalu umrl.

Ravnatelj ljubljanske tobačne tovarne smrtno ponesrečil pri reševanju nečaka. G. Franjo Golob, ravnatelj ljubljanske tobačne tovarne, se je peljal zadnjo nedeljo zjutraj z vlakom z gospo in družbo v Kamnik in od tam se je podal v Kamniško Bistrico. Popoldne je šel gospod ravnatelj na sprehod s svojim nečakom, kateremu je bil boter. Šla sta proti tako zvanim Rokovnjaški jami ob poti, ki pelje na Kamniško sedlo. Fantu je spodrsnilo in je začel drčati proti jami. Ravnatelj je hotel nečaka zadržati, a je tudi njemu spodrsnilo in je padel v globino. Priletel je v jamo z glavo navzdol in si je prebil čelo na ostrem kamnu ter je bil mrtev v nekaj trenutkih. Fantu se ni zgodilo nič hudega.

Pri gradnji ceste ponesrečil. Pri gradnji ceste Naklo—Kranj na Gorenjskem je pri kopanju gramoza v jami podsulo 18 letnega delavca Franca Murgelja. Ponesrečeni je dobil nevarne poškodbe po glavi in telesu ter so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Strelna v govejem hlevu. V št. Lovrencu na Dolenjskem so doživeli sredi minulega tedna hudo nevihto z nalivom, med katero je pa tudi treskalo. Enkrat je urezalo v oreh poleg hiše Lojzeta Ovna, p. d. Tomazina, ki je poleg gozda na Muhobranu. Z oreha je švignila strelna v goveji hlev, kjer je ubila junca in telico. Pri Tomazinu je bil pred devetimi leti ubit od strele pri skednju na verigo priklenjeni pes.

Uprava »Mariborskega tedna« je na skupni seji načelstva in nadzorstva sklenila preložiti letošnji IX. Mariborski teden, ki bi se bil moral vršiti od 3. do 11. avgusta in za katerega so bile že vse predpriprave v polnem



PRINASAM VAM
MLADOST
IN LEPOTO!

Mladostne poteze niso odvisne od Vaše starosti, ampak od negovanja Vaše kože. Poskusite vsaj enkrat NIVEO! Zakaj samo NIVEA vsebuje EUCERIT, ki daje Vaši koži zdravje, a samo zdrava koža lahko izraža mladostne in sveže poteze.

teku. Merodajno je bilo pri tem predvsem dejstvo, da je bil Mariborski teden osnovan predvsem kot tujskoprometna ustanova, ki naj pokaže tujcem vse lepote mariborskega okrožja ter njegove gospodarske sposobnosti in njegov kulturni razvoj. Ker radi vojnega stanja ni pričakovati nikakega dotoka tujcev, je uprava sklenila letošnjo prireditev preložiti na poznejši čas.

Dijaškega tabora v Ptuj ne bo. Zaradi prepovedi taborov in zborovanj se tabor Slovenske dijaške zveze, ki bi imel biti v začetku julija v Ptuj, ne bo vršil.

Redek primer. Na ribniku v mariborskem mestnem parku vzdržuje Olepševalno društvo labudjo družino. Pred kratkim se je ta družina povečala za dva mladiča. Mati mladit pa se je te dni tako razhudila nad mladitčema, da je enega ubila, drugemu pa je komaj rešil življenje čuvaj parka. Divjaška labudka se je nato spustila za mladimi račkami in je tudi med temi povzročila veliko nesrečo.

Maribor za modernizacijo gasilstva. Ker je Maribor eno največjih industrijskih mest v Sloveniji, se je lotila mariborska gasilska četa organizacije in modernizacije gasilskih edinic po večjih industrijskih podjetjih. Po odlokih mestnega poglavarstva bo po mariborskih velikih industrijskih podjetjih organiziranih pet gasilskih čet, šest samostojnih oddelkov in sedem stalnih gasilskih straž. Te

edinice bodo štejele 300 izvežbanih in moderno opremljenih gasilcev. Tečaji, ki se pripravljajo v Mariboru, bodo izvežbali okoli 100 častnikov in podčastnikov bodočih industrijskih gasilskih edinic. Tečaje bo priredila mariborska gasilska župa v mesecu juliju in bo obsegal vsak po 30 ur predavanja.

Revnejši otroci iz Maribora v šmarnskem okraju. Mariborska občina je pošiljala že leta revnejše otroke čez počitnice v svojo počitniško kolonijo na Pohorje in na morje, da so se slabotni otroci pod nadzorstvom učiteljskega zdravstveno opomogli ter okrepili. Letošnje poletje čitamo, kako izpraznujejo od sovražnika ogrožena velika mesta, predvsem otroke, in jih pošiljajo na deželo, da bi ne bili malčki izpostavljeni v toliki meri napadom iz zraka. Tudi mariborska občina je napravila v minulem tednu poskusno izpraznitvev otrok. Okrog 200 otrok se je že odpeljalo pod vodstvom učiteljskega v okraj Šmarje pri Jelšah. Sto deklic je razmeščenih v Rogaški Slatini, 40 dečkov pri Sv. Petru na Medvedovem selu, 60 fantkov pa v Šmarju pri Jelšah. Mariborski otroci so bili na kmetih z veseljem sprejeti in se jim bo sigurno dobro godilo. Oskrbnino za te otroke bo plačala mariborska mestna občina.

Mnogo obetajoč up za čebelarje. Naš čebelarški dopisnik nam poroča: Čebelarji po Murskem polju in sploh po Slovenskih gorah smo bili letošnjo pomlad v hudi stiski.

ne, ki je v treh zaporednih pokolenjih v borbi z Nemci izgubila svojega poglavarja. Od vseh sorodnikov letalca živi sedaj samo še njegova mati, ki se spominja strahovitih trenutkov, ko je morala prisostvovati usmrtnitvi svojega očeta in je pri tem držala v naročju svojega sina Jeana. Nad redko krutostjo usode, ki se je tako neusmiljeno zrušila na eno in isto družino, čuti vsakdo s prizadeto materjo globoko sočutje.

Norveško izvozno pristanišče za les. Stavanger je v prvi vrsti izvozno pristanišče za les. Ima dobre železniške zveze z zaledjem, in sicer s Sandnesom, Brusandom, Egersundom ter Ilekkefjordom, kraji, ki slovijo takisto kot izvozna pristanišča Norveške za ribe in les.

so še vedno tu. Položaj se torej ni spremenil. Kako to, da so ga izpustili?

Mislil je, da Klavs noče preleteti očetove krvi. Ali ga je morda kdo zamenil? Zakaj Klavs raje ne reši Fedorja? S kakim veseljem bi on dal življenje za svojega mlajšega sina! Čemu naj živi, ko bo moral preživljati obupna stara leta! Čez nekaj ur bo konec Fedorjevega življenja.

Ko je prišel na dvorišče, se je ustavil. Pogledal je okna velike sobe, ki so bila slabo razsvetljena. Ali je res doma? Zdelo se mu je, da je vse samo privid, ki se bo kmalu razblinil.

Stopnice so zabobnale pod njegovimi koraki. Ko je slišal ta glas, je spoznal, da je to, kar se dogaja, resničnost.

Počasi je odprl vrata. Zaškripala so. Pogledal je po sobi. V senci je zagledal Karino. Klečala je in molila. Zdelo se je, da ni slišala škripanja. Počasi in tiho je stopil naprej. Ker ni gledal pod noge, je zadel ob neki predmet, ki je ležal na tleh. Ropot je predramil Karino. Okrenila se je. Ko je zagledala moško postavo, je kriknila od strahu.

»Karina, ne boj se, jaz sem!« se je oglasil Aleksej. Žena je vstala, skočila k njemu in ga čvrsto objela.

»Aleksej, izpustili so te?« je vprašala veselo.

»Da!«
Veselo je kmalu izginilo iz ženinih oči. Z drhtečim glasom je vprašala:

»Kje sta pa Fedor in Peter? Ne vidim ju.«
Starcu je bilo tesno pri srcu. Kaj naj odgovori? Nekaj časa je zrl v oči svoje žene, potem pa odvrnil:
»Ne vem, kje sta. Ker so mene izpustili, bosta gotovo tudi ona rešena.«

Ženo je hotel vsaj za nekaj časa potolažiti. Toda Karine ni mogel premotiti. Bolesno je rekla:

»Ne, ne bosta rešena! Klavs se je tebe usmili, ker noče prelivati očetove krvi. Toda Fedorju in Petru ne bo prizanesel.«

V sobi je zavladala mučna tišina. Aleksej je opazil Elzo Krilov, ki je spala v svojem kotu. Spomnil se je Nataše in vprašal:

»Kje je Nataša?«
»Po večerji je odšla. Gotovo bo kmalu prišla.«
»Počakajva, potem pa bomo šli spat.«

Ko je Karanzin izpustil Alekseja, se je vrnil v sobo, v katero je bil zaprl Natašo.

Prišel je zelo samozavestno kot človek, ki se zaveda svoje oblasti nad drugimi.

Nekaj časa je opazoval deklico. Njegov pogled je bil tako čuden, da je Nataša zmedel. Srce ji je napolnil strah zaradi navzočnosti tega človeka.

»Zakaj čakaš?« je vprašala prisiljeno mirno. »Ovedi me k Fedorju in Petru!«

Karanzin se je zasmel.

Zima je bila preveč dolgotrajna, spomladi pa skoraj sploh ni bilo. Koliko je bilo spomladnih dni, ki so bili deževni in hladni! Prepričani smo bili, da bomo morali čebelnjaro zaročiti krmili vso spomlad, ker so se panji praznili namesto da bi se polnili. Drevje je sicer cvetelo, a vreme je bilo tako neugodno, da niso čebele nič nabrale. Prvi up je zasijal čebelarjem, ko je odprla svoje cvete akacija, ker je bilo vreme v tem času precej ugodno. Z akacijinim cvetom so si čebele toliko opomogle, da so nadomestile prejšnjo slabo pašo. Da je akacija letos dala res mnogo medu, naj nam pokaže naslednji primer: Nek čebelar na Murskem polju je tehtal panj, preden je začela cvetiti akacija in tudi po cvetju. Panj je bil za 14 kg težji. Torej so čebele nanosile toliko medu v teku akacijinega cvetenja. To je lep prirastek in če bosta potem še lipa in ajda dobro medili, bo letos dovolj medu in ne bo treba čebelarjem pitati svojih muh. Poudariti moramo še, da lani akacija ni dala od sebe ničesar, ker je bilo ravno v času najlepšega cvetenja stalno deževno vreme, vendar pa je lani sadje dobro cvetelo, dočim je ajda umorila zgodnja slana. Čebelarji trdno upamo, da bomo v letošnjem skrajno slabo obetajočem letu vsaj mi zadovoljivo odrezali.

Požari

V noči je udarila strela med nevihto v gospodarsko poslopje posestnika Alojzija Boriška na Selu nad Polščnikom pri Litiji. Strela je poslopje vžgala in v hlevu ubila konja in vola. Vsega skupaj je bilo v hlevu devet glav živine, ki je niso mogli rešiti zaradi tega, ker so bila v hlev ena sama vrata in se je prav pred vrata takoj vsula goreča streha. Poleg živine so zgoreli tudi kmetijski stroji, vse orodje in vse žito ter še streha na hiši. Škoda je cenjena na 133.000 din, zavarovalnina pa znaša 5000 din.

Od udarca strele med nočno nevihto je bila hudo prizadeta hiška podružna cerkev sv. Mihaela v Razvanju pri Mariboru. Strela je udarila v stolp in vrgla iz njega zvonove. Zrušila in zažgala je tudi leseno stolpno ogrado. Gasilci so komaj oteli cerkev. Hudo prizadeta cerkva je iz leta 1111., je ena najstarejših in je bila dolgo časa sedež župnije Hoče.

V mariborski livarni in tovarni kovin, koje lastnik je g. Pengg, se je 18. junija vnela smola, katero segrevajo v posebni peči in prekuhajo v njej cevi iz posebne lepene. Mariborska gasilska četa je ogenj ugasila. Na peči, strehi in uničenem materialu ima podjetje 80.000 din škode, ki je krita z zavarovalnino.

V vasi Rošnja na Dravskem polju pri Ptujju je izbruhnil ogenj v hiši posestnika Lovrenca Pesek. S hišo vred je zgorela tudi oprema. Plameni so presegli na gospodarsko poslopje sosedja Franca Dobnika in ga vpepelili.

Med neurjem je udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Jožefa Konrada na Drava-

nji, občina Sv. Benedikt v Slov. goricah. V hipu so zajeli ognjeni zublji vse poslopje in uničili skedenj ter ostreže. Orodje, stroje in živino so rešili z vso požrtvovalnostjo bližnji sosedje. Škoda je okrog 15.000 din, medtem ko je bil posestnik zavarovan le za 4000 din.

V Bačkovi pri Sv. Benediktu v Slov. goricah je udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Jožefa Konrada. Ker je bilo poslopje krito s slamo, je kljub malomu pogorelo. Domači in sosedje so rešili živino, vse drugo je postalo žrtev plamenov. Pogorelec je oškodovan za 25.000 din, zavarovalnina znaša 4000 din.

Kam bomo še prišli? V Dogašah ob Ptujski cesti v okolici Maribora so nabirali zadnje nedeljo otroci borovnice. Med njimi sta bili tudi šest- in osemletni hčerki delavca Franca Kavčiča iz Dogaš. Proti poldnevju sta se namenili dekletci z nabranimi borovnicami proti domu. Naenkrat je hotel šestletni idi Kavčič iztrgati podivjani fant košarico iz rok. Ker se je dekletce uprlo nasilju, ga je sunil tako hudo, da je padlo, priletelo s sencem ob kamen in bilo mrtvo. Njena osemletna sestra je dvignila s tal sestrico in jo odnesla do bližnje gospe s sporočilom, da Ida ne diha več. Ves trud z umetnim dihanjem je bil zaman. Divjak, ki je povzročil v surovosti grozno dejanje, je 12 letni Anton Kac, sin delavke, ki je bil čez počitnice za pastirja pri posestniku Francu Prošmanu v Dogašah. Ta primer nam kaže, kako je na žalost posurovela že ljudskošolska mladina, ki raste brez prave vzgoje staršev.

Nepopolnšljiv. Ivan Žunkovič iz Limbuša pri Mariboru je bil že enkrat kaznovan radi tatvine. Iz kaznilnice se ga izpustili na pogojni dopust. Zadnje dni so ga orožniki zopet prijeli, ker je vlomil v stanovanje posestnika Antona Jauka v Limbušu, kateremu je odnesel iz omare 700 din. Jauk je izjavil, da mu je zmanjkalo v zadnjem času do 2000 din in nekaj predmetov. Aretirani Žunkovič priznava tatvino 700 din, ostalo pa zanika.

Nakovala niso varna pred predolgimi prsti. Iz neke nove stavbe v Dr. Medvedovi ulici v Mariboru je nekdo ukradel ključavničarskemu mojstru Karlu Hitzlu 1000 din vredno nakovalo.

Trije kuhiki lesa ukradeni. Posestnik Andrej Osrajnik je prijavil orožnikom v Ribnici na Pohorju, da mu je nekdo ukradel iz gozda tri kuhike 1000 din vrednega lesa. Orožniki so imeli kmalu storilca v osebi nekega L. K., ki je les koj prodal, a zanika vsako krivdo in jo valja na drugo osebo.

Okraden posestnik. V opoldanskem času je bilo na Malni pri Sv. Juriju v Slov. goricah vlomljeno v hišo posestnika Franca Lorberja. Tat je odnesel 3300 din gotovine. Ni se pa dotaknil

6000 din, katere je imel Lorber še skrite. Najbrž se je tatu mudilo, da ni imel časa za nadaljnje brskanje ter iskanje. Tatu so morale biti dobro znane Lorberjeve hišne razmere.

Vlomilec okradel posojilniško blagajno. V škocjanu pri Turjaku na Dolenjskem je posojilnica v župnišču. Soba z blagajno je v prvem nadstropju in močno zaklenjena. Vlomilec je porabil priliko, ko je bila sv. maša in je vlomil v posojilniške prostore z močnim železom. Odnesel je iz posojilniške blagajne 8000 din, iz cerkvene 1000 din, župniku 120 din, samokres in srebrno uro z verižico. Vlom v škocijansko župnišče je priznal zadnje dni v Ljubljani prijati vlomilec Tekavec, ki je padel v roke pravice v Rožni dolini po pravi revolverski bitki s stražniki in zasledovalci.

Obstreljen na tujem vrtu. Nič mladim fantom tako ne diši, kakor tuje češnje, katerih se radi lotijo v nočeh iz mladostne objestnosti. Pri nedovoljenih nočnih obiskih tujih vrtov ali sadoznanikov pride pogosto do neprijetnih srečanj in celo do nevarnega obstrela, kakor se je to zgodilo v minulem tednu v Devici Mariji v Polju pri Ljubljani. Trije vaški fantje so se spazili v noči na vrt železniškega uradnika Sedlačka, katerega je vznemirilo čudno lomastenje. Odprl je okno in zaklical: »Kdo je?« Ker ni bilo nobenega odgovora, je ustrelil na alepo proti grmu na vrtu. Ko se je zgubil pok, sta skočila dva preko plotu, iz grma pa se je oglasil bolesten stok. Sedlaček je koj pohitel proti grmu in je našel v njem obstreljenega delavca Franca Kobilšeka, ki stane v D. M. v Polju. Nudil mu je prvo pomoč in poklical ljubljanske reševalce, kateri so ga prepeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da ga je pogodila krogla v hrbet in da je poškodba prav resna.

Tolovaj pobil in izropal staro posestnico. Neznani tolovaj je pričakal v Ločah pri Poljčanah 68 letno Nežo Juteršnik, ženo posestnika, in jo je pobil s kolom ter izropal stanovanje. Napad na je imela toliko moči, da je vpila na pomoč, česar se je razbojnik ustrašil ter pobegnil. Juteršnikovo so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Celjsko sodišče je izreklo dve obsodbi. V Celju je dajal na okrožnem sodišču odgovor 20 letni čevljarški pomočnik Ludovik Goričan iz Okiške vasi pri Oplotnici, ker je napadel 10. maja v gozdu Janeza Breznika, ga udaril z ročico po glavi in ga tako poškodoval, da je udarjeni umrl. Goričan je bil obsojen na 4 leta ječe. — Isti dan se je zagovarjal pred celjskimi sodniki 19 letni Ivan Hlupič. Dne 17. maja je imenovan v Zbelovski gori pri Ločah s kolom udaril Juteršek Nežo po glavi tako hudo, da je postala radi chromelosti za delo trajno nesposobna. Hlupiču so prisodili 2 leti in 1 mesec strogega zapora.

Velika železniška nesreča ob severni meji

Na železniški progi Maribor—Št. Ilj v Slov. goricah se je zgodila 21. junija okrog pol šestih zjutraj velika železniška nesreča med

Pesnico in Cirknico. Tam, kjer gre cesta proti Grahornikovemu veleposestvu in križa železniško progo blizu železniškega prelaza na

»Preveč se ti mudi. Jaz se dobro počutim v tvoji družbi.«

Nataša se je stresla. Spomnila se je na to, da jo je Karanzin svojčas že nadlegoval. Kaj neki hoče od nje? Čakala je.

»Ali si tako želiš smrt?« je on vprašal.

»Kaj hočeš s tem reči?«

»Zahtevala si, naj te sprejmejo za talca namesto Alekseja Andrejeva, toda če pristaneš na to, da postaneš moja žena, te bom rešil smrti.«

Nataša je molčala. Karanzinova ponudba je bila tako prostaška, da ni našla besed za odgovor.

Karanzin je mislil, da Nataša razmišlja o njegovem predlogu. Da bi pospešil njeno odločitev, je dejal:

»Ne premišluj dolgo! Ali moreš železi večjo srečo in čast, kakor je boš deležna, če postaneš žena predsednika sovjeta! Razen tega pa rešiš svojo glavo!«

Ona ga je pogledala.

»Dobro veš, da morajo umreti trije ljudje!« je rekla.

»Vem! Zaradi tega se ne vznemirjam! Jaz se bom že pobrigal za tretjega talca... Nataša, veš, da si se mi vedno dopadla. Ne bodi nespametna! Pusti druge, naj gredo v svoje prazno nebo, ti pa ostani z menoj v mirnem koticu rdečega raja!«

»Molči!« je prezirljivo odvrnila Nataša.

»Odbijaš moj predlog?«

»Da!«

Karanzin je zardel od jeze.

»Marš, blede psica, k onima zločincema, ki sta se drznila nasprotovati boljševismu!«

Zgrabil jo je za rame. Nataša se ni upirala. Mirno je dovolila, da jo je vlekel iz sobe.

Karanzin je odprl vrata, pred katerimi sta stala dva konjenika. Potem pa je tako močno sunil Natašo, da bi skoraj padla pri vstopu v sobo, katero je slabo razsvetljevala dogorevajoča sveča.

Fedor in Peter, ki sta sedela na klopi in skrivala obraze v dlani, sta vstala, ko sta slišala, da so se vrata odprla. Misli sta, da ju bodo peljali na morišče, kakor so storili z Aleksejem. Toda kako veliko je bilo njuno začudenje, ko sta zagledala Natašo!

Vrata so se zaprla.

Nekaj časa so se vsi trije molče gledali. Potem pa sta oba hitela k Nataši. Fedor jo je objel, Peter pa je poljubljal njene roke.

Ko se je Fedor nekoliko zbral, se je vprašujoče zagledal v Natašine črne oči. Ni mogel razumeti, kako je prišla sem. Najbrž si je izposlovala dovoljenje za kratek obisk! Naglo ji je stavljaval vprašanja, ona pa mu je počasi odgovarjala.

Mirno mu je rekla:

»Fedor, prišla sem ti povedat, da tvoj oče ne bo ustreljen.«

Washingtonov stol. Ko

so prišli veliko vlomilsko tolpo v Njujorku, je policija izsledila prodajalca ukradenega blaga, ki je imel celo skladišče takšnega blaga. V oddelku za pohištvo so našli starinski stol, ki mu spočetka niso pripisovali nobene vrednosti. Potem se je pa izkazalo, da je to bil stol prvega ameriškega državnega predsednika Washingtona, ki je izginil na neznan način iz ameriškega narodnega muzeja. Prodajalec ukradenega blaga je priznal, da je ta stol kupil od tatov, ki niso poznali njegove velike vrednosti, za dolar.

V Bostonu v Združenih ameriških državah je neki bogataš tik pred smrtjo dvignil ves denar iz banke in ga sežgal v peči, da bi se nihče ne veselil na njegov račun.

(Konec sledi)